

Acil Serviste nöbet tutan Uzman Hekim, Pratisyen Hekim'in olmadığı durumda branş dışı hasta bakabilir mi?

Devlet Hastanesi acil servisinde görevli pratisyen hekimin 112 ambulanslarında hasta nakli için görevlendirilmeleri durumunda acil serviste uzman hekim görevlendirildiği, 22-23 yıllık genel cerrahi uzmanı olduğu halde kendi uzmanlık alanı dışında hasta bakmasının istendiği belirtilerek bu konuda yapılabilecekler konusunda bilgi istenmektedir.

Sağlık Bakanlığı'na bağlı yataklı kamu sağlık kuruluşlarında çalışma saat ve şekilleri Yataklı Tedavi Kurumları İşletme Yönetmeliği'nde düzenlenmiştir. Yönetmeliğin 42. maddesinde nöbet türleri icapçı nöbeti, normal nöbet, acil nöbet ve branş nöbeti olarak sayılmıştır. Mevcut düzenlemeler, uzman hekimlerce uzmanlık alanlarına göre nöbet tutulmasına ilişkindir. Belirtmek gerekir ki maddenin "C" bendinde sözü edilen "acil nöbeti" de uzman durumu uygun olan yataklı tedavi kurumlarında gerekli görülen branşlar için normal nöbete ek olarak öngörülen, uzmanlık alanı ile ilgili acil hastalara "konsültan" hekim şeklinde hizmet vermeyi içeren nöbet türüdür.

Acil Sağlık Hizmetleri Yönetmeliği'nin 15. maddesinde; acil sağlık hizmetlerinin, acil sağlık hizmetleri alanında bir uzman hekim sorumluluğunda, yine acil sağlık hizmetleri konusunda eğitim almış hekim ve sağlık personeli tarafından verileceği özel olarak düzenlenmiştir. Burada sözü edilen uzman hekim "Acil Tıp Uzmanı" olan hekimdir.

Bu düzenlemeye uygun olarak acil servislerde hizmet asıl olarak acil tıp uzmanı tarafından ya da acil eğitimi almış pratisyen hekimler tarafından yürütülmekte iken ülkemizde aile hekimliği sistemine geçişte gerekli planlama yapılmadığından acil servisler bir anda boşalmıştır. Bunun sonucu olarak acil servislerdeki hizmet, pratisyen hekim yerine uzman hekimlerin görevlendirilmesiyle sunulmaya çalışılmaktadır.

Ancak uzman hekimlerin acil servise başvuran tüm hastalara bakmak üzere acil servislerde görevlendirilmesi hukuka ve hizmetin gereğine uygun değildir. Bu servislere başvuran hastaların, bu alanda eğitilmiş ve deneyimli, hastayı bütünlüklü değerlendirebilen personel tarafından karşılanması, hastanın ilk öyküsünün alınması, konulan ön tanıya göre de ilgili uzmanlık alanında uzman hekime yönlendirilmesi esastır. Acil servis hizmetinin ve buralarda tutulacak nöbetin de bu işleyiş dikkate alınarak organize edilmesi gerekmektedir.

Ne var ki Sağlık Bakanlığı, her uzman hekimin temelde pratisyen hekim olduğu düşüncesine dayalı olsa gerek, uzman hekimleri kendi branşı ile ilgili olsun olmasın acil servislere başvuran tüm hastalara bakmakla görevlendirmektedir. Bunu yaparken, acil sağlık hizmeti eğitimi ve deneyimi bulunup bulunmadığını da gözetmemektedir. Uzman hekimlerin bu şekilde acil servis nöbetçisi yapılması, acile başvuran hastaların yaşamı ve sağlığını tehdit eden olumsuz sonuçların ortaya çıkmasına neden olabilecek bir uygulamadır. Zira acil servise başvuran hastaya hızla ve gereği gibi müdahale edilmesi yaşamsal önem taşımaktadır. Pratisyen hekim-uzman hekim sırası yok sayılarak deneyimsiz ellerde hizmetin sunulmaya çalışılması, mesleki hataları, mesleki hatalar ise hasta için olumsuz sonuçları beraberinde getirebilecektir.

İdarenin, tüm bu hususları birlikte değerlendirerek hukuk devleti ilkesinin bir sonucu olarak hukuk kurallarına uygun şekilde hizmeti organize etmesi zorunludur. Uzman hekimlerin, personel yetersizliği gerekçesi ile acil servis "kapı" nöbetine dahil edilmesi hukuka aykırı olduğundan, nöbet görevi verilmesi işleminin iptali istemiyle idare mahkemesinde dava

açılabilir. Bireysel olarak açılması gereken bu davada Dernek üyesi hekime, Türk Cerrahi Derneği hukuk danışmanlığı tarafından hukuksal destek sunulabilir.